

ENTREVISTA A **DANI VILARÓ,** RESPONSABLE DE COMUNICACIÓ D'AMNISTIA INTERNACIONAL CATALUNYA

Amnistia Internacional és una organització global i independent amb més de deu milions de persones que actuen contra la injustícia defensant els drets humans a tot el món.

Quina rellevància ha tingut, en l'àmbit internacional, la Declaració Universal dels Drets Humans, ara que es celebrarà el seu 75è aniversari?

Tota la rellevància. La Declaració serveix de pla d'acció global per a la llibertat i la igualtat, per protegir els drets de totes les persones arreu del món pel simple fet de ser persones, sense cap mena de discriminació. Va ser la primera vegada que els països van acordar les llibertats i els drets que mereixen protecció universal. I és la font principal i la base del dret internacional, de tractats de drets humans, de pactes que busquen que totes les persones visquin la seva vida en llibertat, igualtat i dignitat. Un altre tema és la seva aplicació pràctica: si bé és cert que no és legalment vinculant, la protecció dels drets i les llibertats continguts en la Declaració s'incorpora en nombroses constitucions i marcs jurídics estatals i subestatals que sí que són vinculants. S'ha convertit en una referència clara per a les normes universals de drets humans que han de promoure's i protegir-se en tots els països. Per a organitzacions com Amnistia la Declaració és una inspiració i una guia per a la nostra missió i visió, que és la d'aconseguir que cada cop més persones al món gaudeixin dels drets humans. La nostra feina, precisament, és fer vigilància i denunciar vulneracions i abusos als drets humans per mirar de canviar-los, i fer que els estats i altres actors els respectin cap cada cop més.

Quines són les principals preocupacions en l'àmbit de la vulneració de drets humans a l'Estat espanyol, actualment? I al món?

A l'Estat espanyol arrosseguem, des de 2015, una legislació que vulnera la llibertat d'expressió, de reunió i associació, com és tot el paquet de la Llei Mordassa o els delictes relacionats amb terrorisme al Codi Penal, que impacten negativament en aquests drets. Amb altres entitats de drets humans hem intentat capgirar aquesta situació però ara per ara no s'ha aconseguit i hi continuem treballant. Però la llibertat d'expressió no és l'únic dret amenaçat: alguns drets econòmics, socials i culturals també ho estan, com el dret a l'habitatge, per exemple. Totes les persones tenen dret a un habitatge adequat. No obstant això, veiem com aquest dret es vulnera cada vegada que s'ordena un desallotjament sense les degudes garanties. L'habitatge, a més, ha de ser assequible, no és un bé d'inversió o un producte de luxe, i aquí encara estem molt lluny d'aconseguir-ho. En els últims anys a Espanya també ha crescut enormement la preocupació per la

**AMNISTIA
INTERNACIONAL**

violència contra les dones. Desenes de dones moren cada any i des d'Amnistia Internacional volem posar en relleu la gravetat i la dimensió del problema, i aconseguir que les autoritats assumeixin la seva responsabilitat i treballin fort per eradicar aquesta xacra.

Al món tenim una situació paradoxal: per una banda veiem més gent que mai als carrers, mobilitzada, reclamant drets i, de l'altra, veiem amb preocupació com la resposta de molts governants i autoritats és repressiva. Ens preocupa que es militaritzin els carrers per frenar protestes socials, que s'utilitzi excessivament la força policial per atacar manifestants pacífics, la utilització de material antidisturbis que mutila persones -com les bales de goma-, o altres com els gasos lacrimògens o, fins i tot, el foc amb munició real.

Pel que fa als drets humans, quins nous reptes es plantegen, al llarg d'aquests últims anys? Fenòmens com la intel·ligència artificial, l'emergència climàtica o la llibertat d'expressió estan tenint un paper molt rellevant.

Sí, aquests tres que esmenteu són prioritaris i ja formen part de la nostra agenda. Davant l'eclosió de la Intel·ligència Artificial és clau que en els propers anys els estats regulin i supervisin que les empreses tecnològiques faran un ús d'aquesta tecnologia que respecti els drets humans, per exemple, prohibint el desenvolupament, la venda, l'ús i l'exportació de sistemes de reconeixement facial o tecnologies de vigilància massiva; o que es tracti seriosament com es regularà el flux de notícies i informacions falses que poden exacerbar i agreujar conflictes. Pel que fa a l'emergència climàtica nosaltres pensem que la crisi climà-

tica és també una crisi de drets humans; que el canvi climàtic impacta en els drets de les persones i és una font imparable d'abusos i vulneracions de drets. És per això que des d'Amnistia pensem que no podem perdre més temps, ja no pot haver-hi més excuses. Els estats han d'adoptar urgentment canvis legislatius i de polítiques per abandonar de manera gradual, però amb rapidesa, els combustibles fòssils i dur a terme una transició energètica urgent i justa que respecti els drets humans i protegeixi les comunitats que actualment depenen d'economies basades en els combustibles fòssils. Donem suport a un Tractat de No Proliferació de Combustibles Fòssils que sigui jurídicament vinculant. Pel que fa a la llibertat d'expressió aquest és el dret humà més vulnerat arreu del món. Pràcticament en tots els països del món podem trobar algun atac a la llibertat d'expressió, i és un dels nostres principals àmbits d'actuació.

Des d'Amnistia Internacional engegueu campanyes estatals i internacionals en funció de les principals preocupacions al voltant de les vulneracions de drets humans més flagrants. Quines destacades ara mateix?

En l'àmbit internacional tenim en marxa una campanya per protegir el dret a la protesta. Treballem per a denunciar les violacions del dret a protestar, cada cop més freqüents arreu del món, i per a fer costat a moviments socials que s'esforcen per aconseguir canvis positius i una ampliació de drets. La campanya demana als governs del món que transmetin el missatge inequívoc que cal protegir els qui protesten i els demana que eliminin els obstacles i les restriccions injustificades, com ara l'ús excessiu de la força, per poder exercir aquest dret a la protesta pacífica.

En l'àmbit estatal, ens preocupa molt l'accés a la salut. La pandèmia ens va mostrar molt clarament com és d'important comptar amb un sistema públic de salut que garanteixi atenció a totes les persones sense discriminació. Recordem, per exemple, què va passar a les residències... És per això que demanem a les autoritats que reforcin pressupostàriament l'Atenció Primària, perquè totes per persones puguin veure garantit i assegurat el seu dret a la salut.

▲ Foto: Afganistan_AFP/Getty Images

Com a països que preocupen darrerament, tenim el focus posat a llocs com l'Afganistan o l'Iran, sobretot per tot el que té relació amb els atacs als drets de les dones.

Fent un esforç de síntesi... quines són les principals fites aconseguides en aquests 75 anys?

S'han aconseguit èxits, ens agrada veure el got mig ple. En primer lloc destacaria que estem arraconant la pena de mort. Fa 75 anys estava molt estesa, gairebé tots els països del món l'aplicaven. L'any 1976, quan des d'Amnistia ens posem a treballar per la seva abolició, només 16 països l'havien eliminat de la seva legislació, la majoria d'ells europeus. Avui dia ja hi ha fins a 121 països que l'han abolit total o parcialment. És el que ens fa pensar que avancem cap a un món sense pena de mort. A més, s'han aconseguit tractats internacionals importants que regulen aspectes que són font inextinguible de vulneracions de drets humans, com el tractat del comerç d'armes (2014) o el de fabricació i emmagatzematge de mines antiper-

sona. D'altra banda, diria que en aquests 75 anys també hem vist avançar en sensibilització i consciència col·lectiva que els drets humans s'han de defensar: Si bé per una banda és cert que des de determinats sectors hi ha una ofensiva antidrets, també és veritat que hi ha més gent que mai mobilitzada, que fa activisme pels drets humans arreu del planeta, que no pensa tolerar passes enrere en cap àmbit. Ho hem vist sobretot els darrers anys amb l'eclosió imparable del moviment pels drets de les dones o l'activisme pel clima. A més, també hem vist com l'espectre dels drets humans s'ha ampliat a drets que abans no es tenien tant en compte, dels quals no se'n parlava tant, com tots els que estan relacionats amb drets econòmics i socials, com per exemple l'accés a l'habitatge o la salut, entesos com a drets i no pas com a béns de consum. Això en certa manera pressiona els governs, les autoritats, perquè abordin aquestes qüestions: ho tenen més complicat per mirar cap a una altra banda en aquestes qüestions essencials que afecten el benestar de les persones.